

HEEMKUNDEVERENIGING

HORN

Jaarverslag 2022

Secretariaat: Dorpstraat 20
6085 BG Horn
secretaris@heemkundehorn.nl
www.heemkundehorn.nl
Rabobank Peel, Maas en Leudal
Rekeningnummer: NL71 RABO 0126 1106 11
Incassant ID: NL71ZZZ120643740000
Kamer van Koophandel nummer: 12064374
Culturele ANBI per 01-01-2008

Bestuursleden:

Har Sillen, voorzitter
Heer Dirkstraat 15
6085 CS Horn 0475-582339

Henk Schreurs, secretaris
Dorpstraat 20
6085 BG Horn 0475-581284

Pierre van den Elsen, penningmeester
Bergerweg 17
6085 AS Horn 0613411890

Mart Graef
Ulenpas 100
5655 JD Eindhoven 040-2528362

Agnes Knoops
Steegstraat 39
6085 EP Horn 0475-582010

Harrie Maessen
Breemakker 1
6085 DW Horn 0475-582606

Adelin Remy
Haelerweg 30
6085 EB Horn 0475-581838

Jaarverslag 2022

In het voorjaar van 2022 werden de meeste beperkende maatregelen in verband met de coronapandemie opgeheven, zodat de heemkundevereniging haar activiteiten weer kon hervatten. Een nieuwjaarsbijeenkomst zat er nog niet in, maar daarna kon het grootste deel van het jaarprogramma volgens plan worden uitgevoerd. Daarbij werd ook een inhaalslag gemaakt. Lezingen die al lange tijd geleden waren aangekondigd maar meerdere keren moesten worden uitgesteld, konden alsnog plaatsvinden.

Zo waren er in 2022 zes publieke lezingen (door Mart Graef, Sam Evers, Annie Schreuders-Derks, Adelin Remy (die twee lezingen voor zijn rekening nam) en een duo-lezing door Hugo Hoedemakers en Willy Borkelmans). Daarnaast konden de gebruikelijke activiteiten doorgang vinden, zoals de presentatie van de Kroniek van Horn en de versiering van de wegekruisen. De inloopmiddagen op woensdag werden hervat en werden als vanouds goed bezocht. Verder werd er een avondwandeling georganiseerd en een dagexcursie voor de leden. Een geplande tentoonstelling over het onderwijs moest vanwege organisatorische problemen worden afgelast, maar de bijbehorende lezing ging wel door. De samenstelling van het bestuur onderging geen wijzigingen. Het ledenbestand liep iets terug, mede door vertrek van leden naar elders. Vier leden ontvielen ons door overlijden.

Op 1 januari 2022 waren 253 personen lid van onze vereniging, op 31 december bedroeg het ledental 249.

In het navolgende zijn de belangrijkste gebeurtenissen en activiteiten van het verenigingsjaar 2022 op een rij gezet en toegelicht.

21 januari

Overlijden Pieter Hoogland

Op 21 januari overleed ons lid Pieter Hoogland in de leeftijd van 86 jaar. Pieter was lid sinds 2006 en een enthousiast deelnemer aan de activiteiten van de vereniging.

10 februari

Onderzoek naar twee grafkruisen op oude kerkhof

Op uitnodiging van de heemkundevereniging bezocht dr. Maurice Heemels, voorzitter van de stichting Funerair Erfgoed Limburg, in gezelschap van Frits Theeven, Har Sillen en Louis Vermeulen het oude kerkhof. De aanleiding was het feit dat hier twee oude grafkruisen staan, beide daterend uit de zeventiende eeuw, die niet de aandacht krijgen die ze verdienen. Op een van deze kruisen is geen tekst zichtbaar (mogelijk staat het omgekeerd tegen de muur),

als grafmonument voor Peter Vos, wachtmeester van kasteel Horn, en zijn vrouw Catharina van As. Onderzocht wordt nu of restauratie en/of herplaatsing wenselijk is om beide gemeentelijke monumenten te behouden en meer tot hun recht te laten komen. En passant heeft Maurice Heemels ook de andere grafmonumenten bekeken, en vastgesteld dat het de moeite waard zou zijn een plan te maken voor behoud van het gehele kerkhof als waardevol cultureel erfgoed. Naar aanleiding hiervan is besloten een werkgroep op te richten die een dergelijk plan zal gaan opstellen.

26 februari

Overlijden Liny Kruders

Op 26 februari overleed ons lid Bernardien (Liny) Kruders in de leeftijd van 94 jaar. Liny werd op 12 februari 2015 ingeschreven als 200ste lid van de vereniging. Ze was een trouwe bezoeker van onze bijeenkomsten. Zij laat aan Heemkundevereniging Horn een legaat na van € 500, dat in dank is aanvaard.

9 maart

Samenwerkende Heemkundeverenigingen Leudal

Bijeenkomst in ons verenigingslokaal van de Samenwerkende Heemkundeverenigingen Leudal. Dagvoorzitter is Adelin Remy. Er nemen achttien personen deel. Wouter Daemen van het Huis voor de Kunsten in Limburg geeft uitleg over de mogelijkheden van het Limburgs ErfgoedNet voor heemkundeverenigingen, waardoor zij hun digitale erfgoed zouden kunnen ontsluiten. Verder wordt gesproken over de voorbereiding van de Heemkundedag 2022, die in september zal plaatsvinden in Buitencentrum De Spar te Haelen, dat dit jaar 75 jaar bestaat.

11 maart

Informatiebord Maaslandstraat

Op initiatief van Corry Vonck wordt een informatiebord geplaatst ter gelegenheid van de oplevering door Wonen Zuid van 36 nieuwbouwwoningen aan de Maaslandstraat. Op het bordje staat de volgende tekst:

De Saenenkamp was tot de aanleg van de Rijksweg een landelijk gebied buiten de dorpskern van Horn. Op de nabijgelegen Daalakker stonden tijdens de Tweede Wereldoorlog militaire barakken. Het hout daarvan werd later door de inwoners van Horn gebruikt voor het herstel van hun beschadigde woningen. In de jaren '60 werd de Maaslandstraat aangelegd, waarlangs bejaardenwoningen werden gebouwd. Deze werden gesloopt in 2020.

Het bord is voorzien van een foto van een uitzicht op Horn vanaf de Daalakker, daterend van omstreeks 1906.

23 maart

**Lezing
“Mijn geschiedenis
van Horn 1950-1970”
door Mart Graef**

Na een onderbreking van twee jaar en twee weken werd er door de heemkundevereniging weer een lezing georganiseerd in Basisschool De Mussenberg. Bestuurslid Mart Graef vertelde voor een publiek van ruim 70 aanwezigen – waaronder zich veel telgen uit de familie Graef bevonden – over zijn jeugd in Horn. Minder dan twee jaar heeft Mart Graef in Horn gewoond, van zijn geboorte in mei 1952 tot oktober 1953, toen zijn ouders met hem en zijn broertje Wim naar Valkenswaard verhuisden. Toch bleef Horn het dorp van zijn jeugd, waar hij in de zomer of in de kerstvakantie vaak kwam logeren bij oma

van de Heugde of oma van de Ruytersweg.

In deze lezing volgde hij het spoor terug. Dat begon met de vraag hoe de familie Graef ooit in Horn terecht kwam. Zoals zo veel Limburgse families waren zij nakomelingen van migranten, oorspronkelijk afkomstig uit Ladenburg in Duitsland. Alle leden van de familie Graef in Horn en omgeving stammen af van Joannes Michael Graef uit Wassenberg, die in 1772 trouwde met Maria Catharina Randerdaet uit Horn. Na deze genealogische inleiding werd aan de hand van documenten, foto's, familie verhalen en herinneringen een beeld geschetst van het leven in Horn van meer dan vijftig jaar geleden.

6 april

Presentatie Kroniek van Horn 2021

Belangrijke gebeurtenissen komen in de krant en verdwijnen vervolgens weer snel uit de belangstelling. Onbelangrijke gebeurtenissen komen

niet in de krant, maar worden gekoesterd in de herinnering van degenen die ze hebben meegemaakt. Dat heeft tot gevolg dat over het leven van alledag nauwelijks iets wordt vastgelegd. Om daar iets aan te doen nam een werkgroep van de Heemkundevereniging Horn in 2010 het initiatief om een jaarlijkse kroniek tezamen te stellen, waarin chronologisch wordt beschreven wat er zich in het afgelopen jaar in Horn zoal heeft voorgedaan, ook al heeft dat de krant niet gehaald.

Op woensdagavond 6 april werd in BS De Mussenberg onder grote belangstelling de twaalfde editie van de jaarlijkse Kroniek van Horn gepresenteerd. De Werkgroep Kroniek, bestaande uit Jan Claessen, Mia Dings, Betsy Reijnen, Har Schulpen en Toos Timmermans is er wederom in geslaagd alle gedenkwaardige gebeurtenissen in Horn keurig op een rij te zetten. Met 176 pagina's en 258 foto's is de kroniek van 2021 nog omvangrijker geworden dan die van vorig jaar.

Na de pauze konden de aanwezigen deelnemen aan een geanimeerde quiz, die werd gepresenteerd door Adelin Remy. De antwoorden op de gestelde vragen waren te vinden in de Kroniek. De drie deelnemers met de hoogste score ontvingen een smakelijke prijs.

8 april

Versiering wegkruisen

De dames Mien Janssen, Agnes Knoops, Mieke Nieboer, Betsie Reijnen, Jeanne Theeven en Toos Timmermans van de heemkundevereniging maakten kransen voor de drie wegkruisen die Horn rijk is. De wegkruisen werden

in de week voor Palmzondag versierd met een krans van coniferengroen waarop gele en witte bloemen zijn aangebracht. Het monteren van de kransen was het werk van Rinus Graef. De kransen blijven drie tot vier weken hangen. Het versieren van wegkruisen is een fleurige traditie, die wij in Horn in ere willen houden.

6 mei

Overlijden Jac Wijnands

Op 6 mei overleed op 89-jarige leeftijd Jac Wijnands, een van de drijvende krachten achter de totstandkoming van de heemkundevereniging en lid van het eerste uur. Hij gaf diverse lezingen voor de heemkundevereniging en was schrijver van verschillende boeken over Horn en zijn verleden, zoals *Horne, Horn, Häör* (1989), *De gemeente Horn 1800-1990* (1990), *Portret van Horn* (1992) en *Sint Martinus in Horn – De parochie en haar kerken* (2008). Ook was hij een van de auteurs van het boek *Kasteel Horn en zijn bewoners* (2011), uitgegeven door Heemkundevereniging Horn.

11 mei

Jaarvergadering

Opening en mededelingen door de voorzitter

- Na ontvangst met koffie en vlaai heet voorzitter Har Sillen alle aanwezigen en in het bijzonder de nieuwe leden welkom. De consumpties en versnaperingen zijn op deze avond gratis. De jaarvergadering wordt bijgewoond door 47 leden.
- Op 1 januari 2021 telde de vereniging 249 leden, op 1 januari 2022 waren dat er 253. In 2021 ontvielen zeven leden ons door overlijden.
- Omdat er in het afgelopen jaar slechts een klein deel van de geplande activiteiten kon plaatsvinden, heeft het bestuur besloten eenmalig de helft van de contributie aan de leden te restitueren. De verrekening vindt plaats met de contributieheffing voor 2022. Daarnaast hebben alle leden in het voorjaar een attentie ontvangen in de vorm van het boekje *Volkstertellingen uit Horn*.
- Het bestuur heeft besloten in 2022 te stoppen met uitgave van de Heemkunde Horn-kalender. In plaats daarvan krijgen alle leden gratis een exemplaar van de Kroniek.

- Om oude uniformen van opgeheven organisaties goed te kunnen bewaren in onze opslagruimte in De Postkoets is een stoffen hangkast nodig. Deze wordt aangeboden door Leentje Arts, waarvoor onze dank.
- Har Sillen merkt op dat de facebookpagina van de vereniging een succes is, getuige de vele volgers en reacties.

Terugblik op 2021 en presentatie van het jaarverslag

Har Sillen kijkt terug op het verenigingsjaar 2021 aan de hand van het jaarboekje. De belangrijkste activiteiten worden gememoreerd, evenals de leden die in het afgelopen jaar zijn overleden.

Financieel verslag 2021 en begroting 2022

- Penningmeester Pierre van den Elsen presenteert het financieel verslag 2021. Het jaar werd afgesloten met een negatief saldo van € 77,19. In de begroting van 2022 is een tekort voorzien van € 5095, dat wordt veroorzaakt door de restitutie van de helft van het contributiegeld over 2021. Dit tekort wordt gedekt uit de reserves. De begroting roept geen verdere vragen op en wordt goedgekeurd door de leden.
- Real Beckers doet mede namens Albert Driessen verslag van de bevindingen door de kascontrolecommissie. Beide heren troffen bij de controle een correcte, gedetailleerde en transparante boekhouding aan en stellen de vergadering voor om decharge te verlenen aan penningmeester en overige bestuursleden. Dit gebeurt bij acclamatie. Real Beckers is aftredend en wordt bedankt voor zijn controle en verslag. Albert Driessen zal in 2023 samen met John Koolen – tot nu toe reserve – de financiën over 2022 controleren. Ferd Maessen stelt zich kandidaat als reserve-lid van de kascontrolecommissie over 2022 en voor de controle over 2023 en 2024.
- Vanwege het aangepaste subsidiebeleid van de gemeente Leudal met ingang van 2023 dient de vereniging haar plannen al vroegtijdig kenbaar te maken, zodat getoetst kan worden welke activiteiten mogelijk in aanmerking komen voor ondersteuning door de gemeente. Daarbij zal met name worden gekeken naar innoverende activiteiten die voor een breed publiek (dus niet alleen voor leden) toegankelijk zijn. Een en ander betekent dat het programma voor het volgende jaar al in mei van het voorafgaande jaar in grote lijnen moet worden vastgelegd.

Bestuursverkiezing

Volgens rooster zijn Adelin Remy en Henk Schreurs aftredend. Zij stellen zich beiden herkiesbaar. Door de leden zijn geen tegenkandidaten aangedragen. Beide bestuursleden worden herkozen voor een termijn van drie jaar.

Programma 2022

Bestuurslid Adelin Remy presenteert op ludieke wijze de geplande activiteiten voor 2022. Deze staan ook vermeld in het jaarverslag 2021.

Shuiting

Niets meer aan de orde zijnde wordt de vergadering gesloten.

Na de pauze draagt Frits Criens, dichter, columnist, toneelschrijver en schrijver in het Limburgs dialect, voor uit eigen werk. Daarnaast haalt hij herinneringen op aan Jac Wijnands, die onlangs is overleden. Veel aanwezigen zullen deze herkend hebben in het verhaal over ‘een wijze man met veel kennis van zaken’, die tijdens een rondleiding in een kerk de gids behulpzaam is met deskundige aanvullingen op diens uitleg.

25 mei

Wandeling ‘vanne Breule toet de Brookesgraaf’

Ongeveer 50 personen namen deel aan de jaarlijkse wandeling van de heemkundevereniging.

Bij de kiosk werd het gezelschap verdeeld in twee groepen, die onder leiding van Adelin Remy en Hermien Hendrikx op pad gingen. De tocht verliep langs drie voormalige Maasarmen, die door de meanderende rivier zijn gevormd gedurende de laatste ijstijd, meer dan tienduizend jaar geleden.

De gidsen gaven op boeiende wijze uitleg over de betekenis van de Maas voor de geschiedenis van Horn, zoals het feit dat het kasteel om

strategische redenen op een hoornvormig, hooggelegen stuk land aan de rivierbedding werd gebouwd. De sporen van de oude Maasoevers zijn als stijlranden nog goed herkenbaar in het landschap.

Na de wandeling werden alle deelnemers bij Hotel De Abdij getrakteerd op koffie en vlaai. Het was een heel gezellige

en leerzame wandeling, waarvoor de beide gidsen zeker een compliment verdienen.

8 juni

Lezing ‘Scouting Horn’ door Sam Evers

Op woensdag 8 juni uur gaf een enthousiaste Sam Evers, gestoken in scoutinguniform, een boeiende lezing over scouting in Horn voor een publiek van 45 personen.

De Robert Kennedy Scoutinggroep werd

opgericht in 1968. De lezing had eigenlijk het vijftigjarig jubileum moeten opluisteren, maar dat was vanwege de coronapandemie niet mogelijk, daarom vond ze nu alsnog plaats. Aan de hand van beelden en films deed Sam Evers uit de doeken wat scouting is en wat er allemaal gedaan wordt. De scouting is een bloeiende vereniging waar veel over te vertellen valt. De aanwezigen hebben genoten.

10 juni

Erfgoedvrijwilligers en de Omgevingswet

Namens de heemkundevereniging nam Mart Graef deel aan een cursus Erfgoedvrijwilligers en de Omgevingswet, die werd georganiseerd door Heemschut in samenwerking met de Nederlandse Archeologievereniging en het Huis voor de Kunsten Limburg. Enige conclusies:

- In de nieuwe Omgevingswet worden veel van de overheidstaken betreffende het cultureel erfgoed overgedragen aan de gemeenten. Des te belangrijker is het dus voor heemkundeverenigingen om goede contacten met de gemeente te onderhouden.
- Veel erfgoedverenigingen opereren reactief: ze komen pas in actie als

er iets mis dreigt te gaan (sloop, verdwijnen van cultureel erfgoed). Het is veel beter om proactief te zijn: een visie op het erfgoed te ontwikkelen – en uit te dragen – vóórdat de nood aan de man komt, is niet alleen effectiever maar geeft ook meer positieve publiciteit.

- Het belang van samenwerking met andere verenigingen. Een meeromvattende visie op het erfgoed is veel sterker dan wanneer iedereen slechts de zaken bepleit die men zelf belangrijk vindt. Ook in onderhandelingen met de overheidsinstanties sta je sterker (en kun je beschikken over meer deskundigheid) als je samen optreedt.

7 juli

Excursie naar het fort Eben-Emael en de abdij Val-Dieu

Na jaren kon er weer eens een buitenlandse reis worden ondernomen door de Heemkundevereniging Horn. In de vroege ochtend van 7 juli verzamelden 62 leden zich op het Van Horneplein om deel te nemen aan de excursie naar België. Voordat de grens werd overgestoken stopte de bus te Gronsveld, waar in ‘De Grenedeer’ koffie en vlaai voor ons klaar bleek te staan. Aldus gesterkt durfden we het aan ons te laten rondleiden door de kilometerslange gangen van fort Eben-Emael, gelegen ten zuiden van Maastricht. Dit tussen 1932 en 1935 gebouwde verdedigingswerk, het grootste van België, was bedoeld om een eventuele aanval van het Duitse Rijk af te slaan, maar maakte dat uiteindelijk niet waar. Op 10 mei 1940 wisten Duitse Fallschirmjäger het geschut binnen een kwartier uit te schakelen door op een mijnenvrij voetbalveldje op het dak van het fort te landen, zoals de gids ons uitlegde.

De tachograaf van de buschauffeur registreerde heel wat grensoverschrijdende bewegingen, want de lunch vond in Nederland plaats bij ‘De Grenedeer’, terwijl het middagprogramma zich weer in België afspeelde. Er was gekozen voor een toeristische route door de Voerstreek en het Land van Herve, die nog wat pittoresker werd door een *déviations*, veroorzaakt door de kermis in Aubel. Gelukkig hadden we een zeer kundige chauffeur, die de bus over karresporen door struikgewas en geboomte wist te sturen, daarbij geholpen door 62 bijrijders. Zo bereikten we de abdij van Val-Dieu, die in de dertiende eeuw werd

gesticht door de cisterciënzers en die nog altijd in bezit is van die orde. Monniken zijn er niet meer, maar in de zeventiende- en achttiende-eeuwse gebouwen hangt nog steeds de rustgevende sfeer van de zelfvoorzienende kloosterwereld van weleer, zonder elektriciteit, stromend water en smartphones. Een bezoek aan de brouwerij viel buiten ons programma, maar de producten ervan konden worden genoten tijdens de nabespreking op het terras op de binnenhof van de abdij. Via het Zuid-Limburgse heuvellandschap reden we terug naar Horn. Een applausje was er voor de chauffeur van touringcarbedrijf Ghielen, zonder wie we niet ver waren gekomen, en voor Adelin Remy, die het allemaal georganiseerd had.

3 augustus

Overleg met de gemeente Leudal

Namens Heemkundevereniging Horn hebben Harrie Maessen, Adelin Remy en Mart Graef een gesprek met Hugo van Heesewijk en wethouder Michel Graef van de gemeente Leudal. Het doel daarvan was nader met elkaar kennis te maken. Het behoud van cultureel erfgoed is een zaak van gemeenschappelijk belang voor de gemeente en de heemkundeverenigingen, zeker als volgend jaar de Omgevingswet in werking zal treden, waardoor steeds meer taken op dit gebied bij de gemeenten zullen komen te liggen. We hebben afgesproken dat we elkaar op de hoogte zullen houden over ideeën, initiatieven en (te verwachten) veranderingen betreffende het culturele erfgoed in Horn. Onder andere de volgende onderwerpen kwamen in het gesprek aan de orde:

- Presentatie van de activiteiten van de heemkundevereniging (lezingen, excursies, tentoonstellingen, werkgroepen, publicaties, website, archief, enz.) en het belang daarvan voor de gemeenschap;
- De toestand en het behoud van beeldbepalende gebouwen in Horn met een cultuurhistorische waarde, zoals het pand Huijben en het voormalig raadhuis;
- Het idee om straatnaambordjes te voorzien van informatie over de oorsprong van de naam;
- Informatiebordjes die een rol kunnen spelen bij het ‘ontsluiten van het erfgoed’;
- Het idee om een plan te maken voor het behoud van het oude kerkhof als cultureel erfgoed.

14 augustus

De kroedwès

Dames van de werkgroep kroedwès hebben voor het dertiende jaar op rij kruiden en gewassen geplukt die nodig waren voor het maken van de kroedwès. Ondanks de droogte werden er toch nog voldoende kruiden

en gewassen verzameld voor circa 200 kruidenbosjes. In een prachtig versierde kerk werd de kroedwès op zondagmorgen uitgedeeld en gezegend.

Na de H. Mis werd bij Café Aan de Kirk onder het genot van een kopje koffie/thee en een stukje vlaai nog gezellig nagepraat. Dankzij de medewerking van Thea Dirks, Mien Janssen, Agnes Knoops, Mieke Nieboer, Betsie Reijnen, Antoinette Rooswinkel, Jeanne van Rossum, Jeanne Theeven en Toos Timmermans is deze activiteit niet meer weg te denken uit Horn.

23 augustus

Een nieuw lokaal voor de heemkundevereniging

Als gevolg van een herschikking van de kleutergroepen van de school moest Heemkundevereniging Horn verhuizen naar een andere ruimte in BS De Mussenberg. Het nieuwe verenigingslokaal ligt op de hoek Mussenberg/Voogdenstraat. Een verhuisbedrijf zorgde voor het overbrengen van de zware archiefkasten. Met hulp van diverse leden werden de kasten leeggeruimd, boeken in dozen gedaan, kasten schoongemaakt en vervolgens weer ingeruimd. Ook bij de nieuwe opstelling en installatie van de pc's maakten veel handen licht werk.

6 september

Werkgroep Oude Kerkhof Horn

De werkgroep Oude Kerkhof komt voor de eerste keer bij elkaar. De leden zijn Ferd Maessen, Harrie Maessen, Louis Vermeulen, Arno Walraven en Mart Graef (later zal de werkgroep nog worden uitgebreid met Jan Vesters). Het doel van de werkgroep is het maken van een plan voor het behoud van het oude kerkhof als cultureel erfgoed, zowel voor wat betreft de individuele grafmonumenten (waaronder twee zeventiende-eeuwse grafkruisen) als het kerkhof als geheel. Daartoe zal een inventarisatie worden gemaakt en een subsidieaanvraag worden voorbereid in het kader van de subsidieregeling Archeologisch en Klein Limburgs Erfgoed van de provincie Limburg.

7 september

Lezing ‘Ein laeve lank in Limburg’ – een reis door de twintigste eeuw, door Annie Schreuders-Derks

Op uitnodiging van Heemkundevereniging Horn gaf Annie Schreuders-Derks in de aula van basisschool De Mussenberg een lezing over ‘Een leven lang in Limburg’, een reis door de twintigste eeuw.

Aan de hand van een reis door het leven, van geboorte tot overlijden, vertelde ze met een eigentijds tintje over de Limburgse volkscultuur, met aandacht voor religieuze tradities en gebruiken uit het rijke Roomse Leven. Ze gaf voorbeelden van de vele verwijzingen naar de specialiteiten van verschillende heiligen, die als patrones en patroon over verschillende beroepsgroepen waakten en in geval van nood te hulp werden geroepen. “Iedere heilige heeft wel een of meer specialiteiten en werd bijna als familie ter verantwoording geroepen bij calamiteiten. De gelovige koos te pas en te onpas waar hij ergens steun kon vinden.” Tijdens de lezing toonde Annie Schreuders-Derks beelden uit haar collectie die het ‘theater’ en de ‘schone schijn’ rond rituelen en tradities illustreren. Een cultuurgeschiedenis van alledag: herkenbaar voor velen, interessant voor iedereen. De leerrijke en amusante avond werd bijgewoond door 55 belangstellenden.

18 september

Heemkundevereniging Horn neemt deel aan de Heemkundedag 2022, georganiseerd door de Samenwerkende Heemkundeverenigingen Leudal, in Buitencentrum De Spar te Haelen. Het thema van deze dag is ‘Kintj gae ze nog?’ Elke vereniging presenteert een aantal foto's van bekende en minder

bekende dorpsgenoten van al dan niet lang geleden. Ondanks het zeer regenachtige weer weet toch een flink aantal bezoekers de weg naar het vakantiecentrum te vinden.

4 oktober

Overlijden Ocky van der Linden-Bijvank

Op 4 oktober overleed ons lid Ocky van der Linden-Bijvank in de leeftijd van 87 jaar.

Zij was vanaf het eerste uur lid van onze vereniging, waarvoor zij veel sympathie had.

5 oktober

Lezing 'De geschiedenis van het onderwijs in Horn, door Adelin Remy

In zijn lezing liet bestuurslid Adelin Remy zien hoe het onderwijs zich in Horn ontwikkeld heeft. Voor 1800 was meestal de koster belast met het onderwijs aan de kinderen van de parochianen. In de negentiende eeuw nam de gemeente die verantwoordelijkheid over en werden er openbare scholen opgericht. De gemeente betaalde dit openbaar onderwijs mondjasmaat en de ouders moesten via schoolgeld meebetalen aan de scholing van hun kinderen. Het rijk voelde zich verantwoordelijk voor de kwaliteit van het openbaar onderwijs en zou dat in 1857 bij wet regelen. Hierover kreeg de gemeenteraad van Horn een dusdanige ruzie met de provincie dat de school zelfs tijdelijk gesloten werd. Uiteindelijk werd de kwestie geschikt en zette de gemeente zich in voor een nieuwe school, die een goede naam zou krijgen.

In 1917 kwam er een nieuwe onderwijswet, waarbij ook niet-openbare scholen door het rijk betaald zouden worden. Dat zou grote gevolgen

hebben in Horn. Het vormde op termijn de basis voor de stichting van een katholieke meisjesschool en een katholieke jongensschool. Die situatie bleef bestaan tot ver in de twintigste eeuw, toen de twee aparte scholen in Horn om “niet-pedagogische” redenen weer gemengd werden. Naast die twee lagere scholen was er ook een bewaarschool, die later uitgroeide tot kleuterschool Het Kwetternest. Uiteindelijk bleef er na de invoering van de wet op het basisonderwijs door een fusie nog maar één basisschool over.

Adelin besteedde ook aandacht aan de verschillende schoolgebouwen die er in de loop van de tijd zijn geweest. Daarbij hoorde ook de bij velen onbekende Martinusschool, die naast de Mariaschool en de Jozefschool bestond.

De lezing werd bijgewoond door 40 belangstellenden.

24 oktober

Overleg Limburgs ErfgoedNet

Agnes Knoops, Ferd Maessen, Henk Schreurs en Har Sillen bespreken met Wouter Daemen in het Huis voor de Kunsten Limburg te Roermond de mogelijkheid voor Heemkundevereniging Horn om deel te nemen aan het Limburgs Erfgoednet (<https:// limburgserfgoednet.nl/>). Het doel van het Limburgs Erfgoednet, dat werd opgezet in 2021, is de collecties van musea, heemkundekringen en andere erfgoedorganisaties in Limburg online beschikbaar te maken. Voor onze vereniging zou dat betekenen dat ons archief, met name de foto's en bidprentjes, voor een veel groter publiek van geïnteresseerden toegankelijk zou worden. Aangezien dit een van de doelstellingen van onze vereniging is, wordt besloten dat we hieraan mee zullen doen. Hiervoor zal op termijn ons hele IMatch-archief moeten worden overgezet, hetgeen veel werk met zich mee zal brengen. Daarbij zal de inzet van onze leden onontbeerlijk zijn.

9 november

Lezing ‘De geschiedenis van de Sint-Rochusput’ door Adelin Remy
Het is honderdtwee jaar geleden dat de eerste buurtvereniging in Horn,

de ‘Rochusput’ werd opgericht. Het honderdjarig jubileum had dan ook twee jaar leden gevierd moeten worden, maar de corona-epidemie stak daar een stokje voor. Dat is wel heel toepasselijk voor een buurtvereniging die genoemd is naar een heilige die eeuwenlang werd ingeschakeld om epidemieën te bestrijden.

Sint Rochus werd de tweede patroon van de Martinusparochie, na een succesvolle actie van deze heilige bij de bestrijding van een epidemie in Horn in 1880. Wie Sint Rochus was en waarom hij de patroon van de ‘put van het brook’ werd, kwam aan de orde in het verhaal dat Adelin Remy vertelde over de honderdjarige put.

De oprichters van de put werden door Adelin voor het voetlicht gebracht, en dan met name de eerste voorzitter Harrie Caris, de ‘Sjnor van ’t Brook’, die maar liefst 45 jaar op zijn post bleef en met veel verve zijn taak uitoefende. Ook de andere opeenvolgende voorzitters van de put passeerden de revue. Adelin liet zien in welke activiteiten de Rochusput van het Brook uitblonk en nog steeds uitblinkt. Ook werd duidelijk waar de ‘put’ precies ligt, en hoe de buurtvereniging zich tot op de dag van

vandaag inspant om het erfgoed van de Sint-Rochusput te bewaren en te beschermen. Het werd een leuke avond, niet alleen voor de bewoners van het Brook, maar ook voor Hornenaren van de andere putten, die veel zullen hebben herkend in het verhaal van de Sint-Rochusput. De lezing werd bezocht door 61 belangstellenden.

7 december

Lezing ‘Een kanotocht over de Maas van bron tot monding’, door Hugo Hoedemakers en Wiel Borkelmans

In de zomer van 2009 maakten Maaseikenaren Hugo Hoedemakers en Wiel Borkelmans een kanotocht op de Maas, van de bron tot aan de monding in de Noordzee bij Rotterdam. Dit werd een avontuur van twee Maaseikenaren.

Het is het verhaal van een dromer en een drijver. Samen vertellen zij op ludieke wijze hoe ze als onervaren kanovaarders hun beider droom realiseerden. Ze vertellen over het ontstaan van het idee, de voorbereidingen, de oefentochten en de uiteindelijke expeditie waarbij de twee avonturiers 28 dagen tot elkaar veroordeeld waren. Met omslaan en weer boven water komen, op een Maas die met de dag meer en meer respect afdwong.

Wiel en Hugo zijn geboren vertellers, die gezegend zijn met een behoorlijke dosis humor. Het publiek, dat bestond uit 51 belangstellenden, genoot met volle teugen van hun verhaal.

9 december

Deelnemersbijeenkomst Limburgs ErfgoedNet

Voor het eerst nam de Heemkundevereniging Horn, vertegenwoordigd door Ferd Maessen, Agnes Knoops, Henk Schreurs en Har Sillen, deel aan het deelnemersoverleg Limburgs Erfgoed in het Huis voor de Kunsten Limburg te Roermond. De voortgang van het Limburgs ErfgoedNet werd gepresenteerd. Daarbij kwam aan de orde:

- Het Limburgs ErfgoedNet in cijfers, nu en richting toekomst;
- Voorstellen van de werkgroepen Bidprentjes en Periodiekenviewer;
- Oproep voor deelnemersinfo voor de website en ideeën voor online exposities.

Daarnaast was er gelegenheid voor de deelnemers om hun ideeën en werkzaamheden te presenteren.

Werkgroepen en overige activiteiten

Velen zetten zich op een of andere wijze in voor de vereniging. In het onderstaande wordt een overzicht van de activiteiten gegeven.

Archief

De vereniging heeft ook dit jaar weer veel tijdschriften, boeken, bidprentjes, documenten en krantenknipsels ontvangen. Adelin Remy inventariseert de tijdschriften en boeken en zorgt voor de archivering.

Bestuursvergaderingen

Het bestuur heeft elf keer vergaderd: op 7 februari, 7 maart, 4 april, 2 mei, 16 mei, 4 juli, 5 september, 3 oktober, 7 november, 28 november en 19 december.

Bijeenkomsten voor leden en niet-leden

Tijdens de door de vereniging georganiseerde bijeenkomsten zorgen meerdere dames voor koffie, thee, verfrissingen en hapjes.

Facebook

Har Sillen verzorgt de publicaties op onze facebookpagina. Elke dag wordt een nieuwe foto geplaatst. Eind december 2022 zijn er ongeveer 1600 volgers. Iedere dag laten tussen de 80 en 120 bezoekers een boodschap achter.

Foto- en documentenarchief

De vereniging heeft dit jaar weer vele foto's ontvangen, die worden opgeslagen in I-match. De foto's worden gescand door Agnes Knoops. De scanbestanden worden verkleind en opgeslagen op de laptops van

Ferd Maessen (foto's vóór 2000) en van Agnes Knoops (foto's na 2000). Bij de foto's worden gegevens vermeld zoals de namen van afgebeelde personen, wanneer en waar de foto is gemaakt en of de foto is gebruikt voor een expositie, boek of kalender. Ook wordt vermeld wie de foto's of documenten heeft aangeleverd. De nieuwe foto's en documenten met beschrijvingen en trefwoorden worden op de computers van de vereniging gezet en voorzien van een uniek nummer voor de I-match databases.

Inloopmiddagen

Elke woensdag zijn leden en niet-leden tussen 14.00 en 17.00 uur welkom in ons lokaal in basisschool De Mussenberg. In een ontspannen en gezellige sfeer worden foto's bekeken, herinneringen uit ons mooie dorp opgehaald en kan het archief worden geraadpleegd. Ook worden foto's en bidprentjes gescand die door de bezoekers worden meegebracht. De informatie die onder meer op de inloopmiddagen is verkregen, is van onschatbare waarde voor ons foto- en genealogiearchief.

Inventarisatie nagelaten geschriften van Willem van de Boel

Onder de nagelaten geschriften van W.H. van de Boel bevindt zich een onvoltooide studie over Filips van Montmorency, de laatste graaf van Horn. Dit manuscript wordt door Mart Graef in samenwerking met Jan Hanssen (Baarlo) en Jacqueline Scheepers-van de Boel (Beegden) bewerkt om het geschikt te maken voor publicatie. De oorspronkelijke tekst is intussen geheel herzien en gecorrigeerd, maar voor de nog te schrijven aanvullingen is verder onderzoek nodig.

Jaarverslag

Bijdragen voor het jaarverslag worden verzameld door de bestuursleden. De redactie is in handen van Mart Graef en de opmaak wordt verzorgd door Har Sillen.

Kroniek

Elk jaar wordt er een Kroniek van Horn gemaakt door de werkgroep Kroniek. De twaalfde editie, waarin de gebeurtenissen in Horn in 2021 worden beschreven, kwam tot stand onder redactie van Jan Claessen, Mia Dings, Betsy Reijnen-Lemmen, Har Schulpen en Toos Timmermans-Journinck. Mart Graef en Henk Schreurs vormden de lezersgroep en Har Sillen verzorgde de opmaak. Jan Claessen en Mia Dings hebben in 2022 het stokje overgedragen aan Harrie Maessen.

PR

Har Sillen draagt zorg voor mededelingen en inhoudelijke bijdragen op onze website en facebookpagina.

Samenwerkende Heemkundeverenigingen Leudal

Adelin Remy en Henk Schreurs vertegenwoordigen onze vereniging in het overleg van de Samenwerkende Heemkundeverenigingen Leudal.

Website

De website www.heemkundehorn.nl wordt beheerd door Mat Rooswinkel.

Werkgroepen

In de vereniging zijn de volgende werkgroepen actief:

Aezel Projek Limburg

AEZEL is een vrijwilligersproject dat tot doel heeft de historische kadastrale gegevens in Limburg te digitaliseren en beschikbaar te stellen voor een groot publiek (<https://aezel.eu/>). Deelnemers namens onze vereniging zijn Anny Ickenroth en Jeanne Theeven.

Dialectsjrieve

De werkgroep legt zich toe op de instandhouding van het Häörder dialect. Zij bestaat uit John Koolen, Wim Ramakers en Henk Schreurs.

Genealogie en bidprentjes

De bidprentjeswerkgroep komt gewoonlijk op maandagochtend bij elkaar. Dat gebeurde in 2022 ongeveer 45 keer. De werkgroep legt zich toe op het verzamelen, ordenen en digitaliseren (scannen en opslaan in database) van familiedocumenten zoals geboortekaartjes, bidprentjes, rouwbrieven, aankondigingen van huwelijken en jubilea, enzovoorts. Henk Schreurs coördineert de groep, die verder bestaat uit Sijr Creemers, Hub de Hilster, Joop Jansen, Laurens Linssen, Sophia Levels en Anny Stultjens.

De genealogiegroep, bestaande uit Anny Ickenroth, Adelin Remy, Henk Schreurs en Jeanne Theeven, werkt aan het project ‘Horner Kwartierstaten’. Het doel is de kwartierstaten van een aantal Horner families uit te zoeken, om de resultaten daarvan vast te kunnen leggen in een kwartierstatenboek.

Kroedwès

De werkgroep Kroedwès bestaat uit Marie-Thérèse van den Boom, Anny Claessen, Thea Dirks, Mien Janssen, Agnes Knoops (coördinator), Mieke Nieboer, Betsie Reijnen, Antoinette Rooswinkel, Jeanne van Rossum, Jeanne Theeven, Lia Timmermans en Toos Timmermans.

Kroniek

De werkgroep stelt de jaarlijkse Kroniek Horn samen. De leden zijn Harrie Maessen, Betsie Reijnen, Har Schulpen en Toos Timmermans.

Oude kerkhof

Het doel van de werkgroep Oude Kerkhof is het maken van een plan voor het behoud van het oude kerkhof als cultureel erfgoed, zowel voor

wat betreft de individuele grafmonumenten als het kerkhof als geheel. Daartoe zal een inventarisatie worden gemaakt en een subsidieaanvraag worden voorbereid in het kader van de subsidieregeling Archeologisch en Klein Limburgs Erfgoed van de provincie Limburg. De werkgroep bestaat uit de leden Ferd Maessen, Harrie Maessen, Louis Vermeulen, Jan Vesters en Mart Graef. Dr. Maurice Heemels, voorzitter van de stichting Funerair Erfgoed Limburg, treedt op als adviseur. De werkgroep kwam bij elkaar op 6 september (oprichtingsvergadering), 17 oktober en 28 november.

Lief en leed

Agnes Knoops zorgt voor een blijk van medeleven namens de vereniging.

Versiering wegkruisen

De versiering van de wegkruisen in Horn in de paastijd wordt verzorgd door een werkgroep bestaande uit Annie Claessen, Rinus Graef, Agnes Knoops (coördinator), Mieke Nieboer, Betsie Reijnen, Jeanne Theeven en Toos Timmermans.

Jaarprogramma 2023 (onder voorbehoud)

11 januari	Nieuwjaarbijeenkomst, met optreden van buuttereedner Jan Geraedts
8 februari	Jaarvergadering
1 maart	Lezing: 'De aanleg van de Napoleonsweg' (Guido Corten)
1 april	Workshop kransen maken voor wegkruisen
5 april	Presentatie Kroniek 2022, met demonstratie en presentatie werkgroep Bidprentjes
3 mei	Lezing: 'Bezienswaardigheden in Leudal' (Leon Moonen)
21 mei	Fietstocht / wandeling langs bezienswaardigheden in Leudal
7 juni	Wandeling in Roermond
juli	Excursie naar Maastricht en Zuid-Limburg
12-13 augustus	Workshop Kroedwès
6 september	Lezing: 'Exaten' (Adelin Remy)
4 oktober	Film: 'Grensgeval' (Peter Crins)
1 november	Lezing: 'De geologie van Horn' (Jan Schreurs)
13 december	Lezing: 'Jodendom in Midden-Limburg' (Hein van der Bruggen)

RegioBank

Zelfstandig Adviseur

De buurtzame bank

zuider
huis

Financiële zekerheid
Zo eenvoudig kan het zijn

Regel je bankzaken digitaal
of loop gewoon even binnen.

Zuiderhuis

Raadhuisplein 4

6085 BZ HORN

T (0475) 58 17 20

E rb.horn@zuiderhuis.nl

I www.zuiderhuis.nl